

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

Aan rijkszijde treedt de Minister van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen op als partij bij de gemeenschappelijke regeling het Regionaal Historisch Centrum 'Groninger Archieven'. Immers volgens artikel 23 van de Archiefwet 1995 draagt hij de zorg voor de archieven die berusten bij de rijksarchiefbewaarplaatsen.

Artikel 2

Zoals in het algemeen deel van deze toelichting al is geschreven, blijft de zorg, dat wil zeggen de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de Archiefwet 1995 ten aanzien van de gemeentelijke en rijksarchieven in zijn algemeenheid berusten bij de raad en het college van B&W en de minister. Op dat beginsel worden om praktische redenen een aantal uitzondering gemaakt zoals hiervoor al uiteengezet is.

Het openbaar lichaam het Regionaal Historisch Centrum 'Groninger Archieven' voert in hoofdzaak slechts de taken uit die aan een beheerder van een archiefbewaarplaats zijn opgedragen, te weten het archiefwettelijke beheer van de overgebrachte archieven. Daarnaast heeft het Regionaal Historisch Centrum 'Groninger Archieven' als taak de zorgdragers te adviseren over een aantal archief-wettelijke zorgtaken die door de zorgdragers uitgeoefend (blijven) worden.

Op basis van het derde lid, sub d, kunnen de minister of de gemeenten ook andere taken opdragen die verband houden met de behartiging van de belangen die in het tweede lid van dit artikel bedoeld zijn. Als voorbeeld van een dergelijke taak valt te denken aan het vervaardigen van of meewerken aan een publicatie die op uitdrukkelijk verzoek van alleen een gemeente of alleen de minister wordt uitgebracht. Het kan gaan om bijvoorbeeld een historisch onderzoek waarvan de resultaten in een publicatie worden verrat. Aangezien deze afzonderlijk opgedragen taken niet voortvloeien uit de taken, bedoeld in artikel 2, derde lid, is het Regionaal Historisch Centrum 'Groninger Archieven' slechts tot uitvoering hiervan gehouden indien de opdrachtgever tegelijkertijd ook voldoende aanvullende middelen ter beschikking stelt (zie artikel 17, vijfde lid).

Tot het moment van instelling van het Regionaal Historisch Centrum 'Groninger Archieven' was de rijksarchiefbewaarplaats in Groningen een onderdeel van de rijksarchiefdienst. Die bewaarplaats maakte dus samen met alle andere rijksarchiefbewaarplaatsen in de provincies organisatorisch deel uit van een door de rijksarchiefdienst centraal gestuurd netwerk waarin het rijksbeleid met betrekking tot het archiefbeheer als vanzelf tot uitvoering kwam, omdat het Regionaal Historisch Centrum 'Groninger Archieven' in juridisch organisatorische zin geen deel meer uitmaakt van de rijksarchiefdienst is ervoor gekozen om in het vierde lid uitdrukkelijk vast te leggen dat het Regionaal Historisch Centrum 'Groninger Archieven' het archiefwettelijke beheer mede voert op basis van het door de minister en de gemeente(n) gevoerde beleid op het terrein van het archiefbeheer, het gaat bijvoorbeeld om het beleid van de minister in het kader van de cultuurnota.

Dat beleid is dan ook uitdrukkelijk richtsnoer bij het opstellen van de meerjarige en jaarlijkse beleidsplannen en begrotingsstukken.

Het zevende lid is opgenomen ter garantstelling van kredietverstrekkers (zie de circulaire Aansprakelijkheid voor schulden van openbare lichamen op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (BZK, 8 juli 1999))

Artikel 3

Daar waar mogelijk zal het Regionaal Historisch Centrum 'Groninger Archieven' de landelijke tarieven volgen.

Artikel 6

Met overeenkomstige toepassing van artikel 8, derde lid, van de WGR wordt in dit artikel geregeld welke archiefwettelijke (zorg)taken van de minister en van de raden/ de colleges van burgemeester en wethouders, die aan het Regionaal Historisch Centrum 'Groninger Archieven' zijn overgedragen door het algemeen bestuur worden uitgeoefend. Vastgelegd is tevens dat het algemeen bestuur de directeur benoemt.

Het algemeen bestuur kan de directeur benoemen tot rijksarchivaris en gemeentearchivaris indien de directeur in het bezit is van het diploma voor de archivistiek. Indien de directeur niet tevens rijksarchivaris/gemeentearchivaris is dan moet er een ander (die wel in het bezit is van het diploma voor de archivistiek) als zodanig benoemd worden.

Artikel 12

Het dagelijks bestuur stelt zelf de regels ten aanzien van haar vergaderingen vast. Hierbij kan het model dat de VNG heeft opgesteld inzake de vergaderingen van burgemeesters en wethouders, voor zover dit nuttig en dienstig is, worden gevolgd.

Artikel 15

Het derde lid regelt de ondertekening van de stukken door de voorzitter. Voor alle duidelijkheid wordt er op deze plaats op gewezen dat de meeste stukken die van het algemeen of het dagelijks bestuur uitgaan ingevolge artikel 32, tweede lid, eveneens de handtekening van de directeur krijgen.

Artikel 17

In aansluiting op artikel 17 lid 1 van de Regeling openbaar lichaam Regionaal Historisch Centrum "Groninger Archieven" wordt bepaald dat de minister en de raad van de gemeente, op basis van een goedgekeurde begroting, een jaarlijkse bijdrage verstrekken, ter uitvoering van deze regeling.

De jaarlijkse structurele bijdragen (inclusief huurlasten) van de partners in de regeling:

- De jaarlijkse bijdrage van de gemeente Groningen is bepaald op f 3.150.000,--.
- De jaarlijkse bijdrage van het Rijk is bepaald op f 5.000.000,--.

De bijdrage vangt aan op het moment dat de Regeling Groninger Archieven in werking treedt. Indien dit niet samenvalt met het begin van een kalenderjaar, wordt de bijdrage naar evenredigheid toegekend, met ingang van de eerste dag van de maand waarin de regeling in werking treedt.

Het Rijk en de gemeente Groningen zullen er steeds voor zorg dragen dat de bovengenoemde bijdragen expliciet in hun respectievelijke begrotingen worden opgenomen.

Het Rijk bepaalt met betrekking tot de bovengenoemde bijdrage het volgende:

- De huurcomponent in de bijdrage van het Rijk is bepaald op f 2.091.000,-- (prijsspeil 1 januari 2000). Er wordt een voorbehoud gemaakt op de hoogte van deze component in verband met de stelselherziening huisvesting. Deze stelselherziening is voor de archiefsector nog niet geheel afgerond. Na afronding hiervan wordt de component voor de huursom definitief vastgesteld.
- In de bijdrage van het Rijk is reeds rekening gehouden met een bedrag van f 50.000,-- voor toekomstige aanpassingen in het gebouw voor wat betreft entree, ateliers, ontschotting van de kantoor- en werkruimtes en restauratieve voorzieningen. De bijdrage is bestemd voor alle toekomstige exploitatielasten (w.o. huur, afschrijvingen en rente).

Met betrekking tot de incidentele financiering is het volgende bepaald:

- Het Rijk zal gedurende 4 jaar (2001 - 2004), op basis van een goedgekeurd behoudsplan, jaarlijks f 97.000,-- verstrekken.
- Het Rijk zal in 2001, ten behoeve van de ontwikkeling van de website en digitale toegankelijkheid, een bedrag van f 105.000,-- verstrekken.
- De Groninger Archieven zullen kosten maken voor de begeleiding van het reorganisatieproces en extra trainingen van de medewerkers. Het Rijk stelt hiervoor maximaal f 100.000,-- ter beschikking, de gemeente Groningen maximaal f 174.000,--. Deze bijdragen worden op basis van de werkelijke kosten definitief vastgesteld.
- De gemeente Groningen stelt f 430.000,-- beschikbaar voor het inhalen van achterstanden, met name het bewerken van de overheidsarchieven. Deze bijdrage wordt op basis van de werkelijke kosten definitief vastgesteld.

In het tweede lid wordt bepaald dat afspraken gemaakt dienen te worden over de inbreng van vermogensbestanddelen. Wat betreft de vermogensbestanddelen die door het Rijk aan het Historisch Centrum worden overgedragen is de beleidslijn 'overdracht van vermogensbestanddelen' van het ministerie van Financiën van toepassing. Deze beleidslijn houdt in dat moet worden afgerekend over de overgedragen vermogensbestanddelen. Bij de waardering van de vermogensbestanddelen dient domeinen betrokken te worden. In lid drie wordt vermeld dat bij gewijzigde financiering zoveel mogelijk een relatie wordt gelegd met de door het Historisch Centrum Groninger Archieven te verrichten taken. Het vijfde lid regelt dat als een opdrachtgever een bijzondere opdracht geeft (zie hiervoor de toelichting op artikel 2) de kosten hiervan gedragen worden door de opdrachtgever.

Artikel 18

De cultuurbegroting van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen wordt voor een belangrijk deel geregeerd door het cultuurnotatraject, waarin de beschikbare begrotingsgelden van het Rijk voor perioden van vier jaar aan de verschillende terreinen van de cultuur worden toegewezen; (uiteraard onder het voorbehoud dat de begrotingswetgever jaarlijks met die voornemens instemt). Ook de financiering van de Rijksarchiefdienst die weer mede bepalend is voor de financiering van het Regionaal Historisch Centrum 'Groninger Archieven' loopt in dat traject mee. Om die reden is geregeld dat het Regionaal Historisch Centrum 'Groninger Archieven' een meerjarenbegroting en beleidsplan opstelt. Op basis van de meerjarenbegroting en het beleidplan maken de minister en gemeenten resultaatafspraken met het regionaal Historisch Centrum \ (vierde lid).

Artikel 19

Het dagelijks bestuur stelt ook een jaarlijkse begroting met toelichting op. Deze begroting is verplicht in het kader van de WGR wetgeving. Omdat de minister en gemeenten zoveel mogelijk willen aansluiten op de cultuurnotacyclus is de meerjarenbegroting uitgangspunt en dient de jaarlijkse begroting daarop te worden afgestemd.

Artikel 20

Het kan zijn dat de ingediende (meerjaren) begroting gewijzigd dient te worden bijvoorbeeld omdat de resultaatafspraken daarin onvoldoende verdisconteerd zijn of als gevolg van gewijzigde omstandigheden. In dat geval dient de procedure van artikel 19 zoveel mogelijk doorlopen te worden.

Artikel 22

De jaarrekening en het jaarverslag dienen als basis voor het afleggen van rekening en verantwoording tegenover de minister en de gemeenten. Die stukken omvatten ten minste een overzicht van inkomsten en uitgaven (exploitatie-rekening), een balans, alsmede een toelichting op beide stukken. Voor de inhoud van deze stukken kan aansluiting worden gezocht bij de bepalingen van de afdelingen 1 tot en met 6 van titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. De inrichting van de begroting en van het jaarverslag zijn op elkaar afgestemd. De jaarrekening en het jaarverslag wordt zowel op zijn getrouwheid als op rechtmatigheid onderzocht. Zie ook de toelichting op artikel 26.

Artikel 26

De mogelijkheid om regels te stellen over het financieel beheer en de inrichting van de (meerjaren) begroting, het jaarverslag en de jaarrekening en de aandachtspunten voor de accountantscontrole zijn voor de zowel de gemeenten als de minister van belang voor de beoordeling van de wijze waarop het Regionaal Historisch Centrum 'Groninger Archieven' de opgedragen taak behartigd en meer in het bijzonder voor de beoordeling van de jaarlijks te bereiken resultaten, bedoeld in artikel 18. Ook kunnen dergelijke regels van belang zijn voor de intensiteit van de accountantscontrole. Om een ordelijk financieel beheer te waarborgen zullen nog nadere regels worden gesteld. Ten behoeve van de begrotingen en de verantwoording zal een handboek financiële verantwoording "Historische Centra" worden opgesteld om invulling te geven aan dit artikel.

In dit handboek zal een relatie worden gelegd met de eisen uit de wetgeving, eisen voor een goed financieel beheer en de begroting en verantwoording. Ook wordt in dit handboek een controleprotocol opgenomen.

Artikel 27

Bij dit artikel gaat het om de archieven die door het Regionaal Historisch Centrum 'Groninger Archieven' zelf gevormd worden. De Archiefwet 1995 verplicht immers om in geval van een gemeenschappelijke regeling een voorziening te treffen omtrent de zorg voor de eigen te produceren archiefbescheiden. Met de onderhavige bepaling wordt die verplichting nagekomen.

Artikel 28

Teneinde de verantwoordelijkheid van de minister en de gemeente voor de staat van de archieven te kunnen waarborgen, is opgenomen dat de minister en de gemeente te allen tijde toezicht daarop kunnen uitoefenen.

Artikel 30

De in het tweede lid bedoelde voordracht voor een directeur kan uit meerdere namen bestaan. Gebruikelijk is dat de instantie die de beslissing neemt, zich houdt aan de voorgedragen volgorde.

Artikel 31

Uit artikel 31 blijkt dat de dagelijkse werkzaamheden verbonden aan het archiefbeheer alsmede archiefwettelijke taken en bevoegdheden die aan het Regionaal Historisch Centrum 'Groninger Archieven' zijn overgedragen in hoofdzaak in handen gelegd zijn van de directeur.

Artikel 34

Een van de voordelen van een gemeenschappelijke regeling is dat hierdoor een eenduidige rechtspositie van de medewerkers kan worden bereikt. In de regeling is gekozen voor het toepassen van de rechtspositieregeling van de gemeente Groningen.

Artikel 36

Gezien het feit dat het archiefwezen in Nederland in verandering is en dat het werkgebied van de rijkspartner, het ministersarchief in Groningen, in deze gemeenschappelijke regeling de gehele provincie Groningen bestrijkt, wordt de mogelijkheid van toetreding tot deze regeling van andere partners die werkzaam zijn op het terrein van het cultureel erfgoed nadrukkelijk opengehouden.

Artikel 40

De inwerkingtreding is gekoppeld aan de plaatsing van de regeling in de staatscourant. Plaatsing zal evenwel pas kunnen plaatsvinden nadat de gemeente de goedkeuring van de provincie (artikel 36 WGR) heeft verkregen en de minister via de procedure van artikel 97, tweede lid, WGR de instemming van het parlement heeft verkregen.